

Розділ **XII**

МІСЦЕВІ ПОДАТКИ І ЗБОРИ

План лекційного заняття

- 1.Склад місцевих податків і зборів та особливості їх встановлення.
- 2.Податок на майно та його складові.
- 3.Збір за місця паркування транспортних засобів.
- 4.Туристичний збір.

- В умовах незалежної України початок формування **інституту місцевого оподаткування** був покладений разом із прийняттям 20 травня 1993 р. **Декрету Кабінету Міністрів України «Про місцеві податки і збори»**, яким визначалися 16 видів місцевих податків і зборів, їх граничні величини та порядок обчислення. У червні цього ж року перелік місцевих податків та зборів був доповнений ще одним – податком з продажу імпортованих товарів.
- В 1997 р. склад системи оподаткування був уточнений новою редакцією Закону України **«Про систему оподаткування»**, яким встановлювалися два місцевих податки та 14 місцевих зборів. За **«Про додаткові заходи щодо фінансування загальної середньої освіти»** від 17 вересня 1999 р. доповнив перелік місцевих зборів ще одним – збором на право використання суб'єктами підприємництва приміщень, пов'язаних з їх діяльністю, що знаходяться у центральній частині населеного пункту та у будинках, що є пам'ятками історії та культури.

- ▣ Проте 20 квітня 2000 р. був прийнятий закон, який скасував Закон від 17 вересня 1999 р.
 - На вимогу Закону України «Про внесення змін до Декрету Кабінету Міністрів України «Про місцеві податки і збори» від 20 березня 2003 р., починаючи з 1 січня 2004 р. скасовані ще два місцевих збори – готельний та за проїзд територією прикордонних областей автотранспорту, що прямує за кордон.

Починаючи з 2004 року в Україні справлялись два місцевих податки і 12 видів місцевих зборів.

Зокрема, до них відносились:

- ▣ **податок з реклами**
- ▣ **комунальний податок**
- ▣ **місцеві збори:**
 - за паркування автотранспорту;
 - ринковий;
 - за видачу ордера на квартиру;
 - курортний;
 - за участь у бігах на іподромі;
 - за виграш у бігах на іподромі; з осіб, які беруть участь у грі на тоталізаторі на іподромі;
 - за право використання місцевої символіки;
 - за право проведення кіно- і телезйомок; за проведення місцевих аукціонів, конкурсного розпродажу і лотерей;
 - за надання дозволу на розміщення об'єктів торгівлі та сфери послуг;
 - із власників собак.

Місцеві податки та збори — це податки та збори, які встановлюються органами місцевого самоврядування відповідно до законодавства, вони є обов'язковими до сплати в межах адміністративно-територіальних одиниць та зараховуються до місцевих бюджетів.

МІСЦЕВІ ПОДАТКИ ТА ЗБОРИ

ПОДАТОК НА МАЙНО

податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

плата за землю

транспортний податок

ЄДИНИЙ ПОДАТОК

збір за місця для паркування транспортних засобів

туристичний збір

Відповідно до п. 12.3 ст. 12 ПКУ сільські, селищні та міські ради у межах повноважень та з урахуванням граничних розмірів ставок **ВСТАНОВЛЮЮТЬ СВОЇМИ РІШЕННЯМИ МІСЦЕВІ ПОДАТКИ І ЗБОРИ**, які є обов'язковими до сплати на території відповідних територіальних громад.

МІСЦЕВІ РАДИ

ОБОВ'ЯЗКОВО

УСТАНОВЛЮЮТЬ

- єдиний податок
- податок на майно (в частині транспортного податку та плати за землю)

Примітка! Установлення місцевих податків та зборів, не передбачених ПКУ, **ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ.**

В МЕЖАХ ПОВНОВАЖЕНЬ, ВИЗНАЧЕНИХ ПКУ вирішують питання щодо встановлення:

- податку на майно (в частині податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки);
- збору за місця для паркування транспортних засобів;
- туристичного збору

- ▣ Оскільки плату за землю віднесено до місцевих податків і зборів, місцеві ради на виконання вимог чинного законодавства **повинні прийняти рішення про встановлення податку на майно в частині плати за землю і, зокрема, визначити ставки земельного податку та перелік пільг зі сплати податку**. Загальні засади встановлення податків і зборів визначено ст. 7 ПКУ.
- ▣ Відповідно до пп. 12.3.4 п. 12.3 ст. 12 Кодексу **рішення про встановлення місцевих податків та зборів і, зокрема, плати за землю, офіційно оприлюднюється до 15 липня року, що передуює бюджетному періоду, в якому планується застосування встановлюваних місцевих податків та зборів**.
- ▣ До 25 грудня року, що передуює звітному, органи місцевого самоврядування повинні **подати рішення щодо ставок земельного податку та наданих пільг зі сплати земельного податку до контролюючих органів** (п. 284.1 ст. 284 Кодексу).

Стаття 266

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

ПОДАТОК НА ЖИТЛО

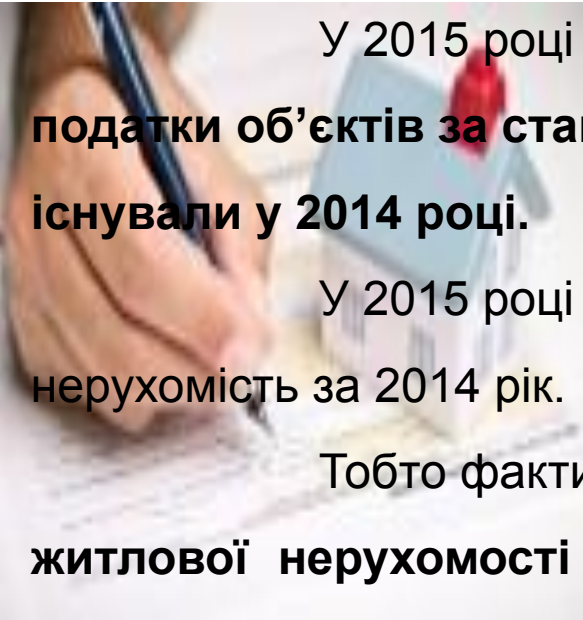
Площа

квартири **> 60 кв.м.**
приватного будинку **> 120 кв.м.**

2 %

від мінімальної заробітної плати
за кожен «зайвий» кв. м.

У 2015 році **всі громадяни будуть сплачувати податки об'єктів за ставками і з використанням пільг, які існували у 2014 році.**

У 2015 році громадяни сплачують податок на нерухомість за 2014 рік.

Тобто фактично умови і об'єкти **оподаткування житлової нерухомості** будуть залишатися такими, як в минулому році: податок сплачуватимуть ті, у площа квартири перевищує 150 кв.м. та приватного будинку, більшого за 250 кв.м. А нові податки будуть нараховуватися до 1 липня 2016 року і будуть сплачувати у 2016 року за 2015 рік.

Новий податок на нерухомість буде стосуватись тих, хто осіб які одноосібно володіють однією чи більше квартирами і використовують їх для отримання доходу, наприклад здання в найм.

Пересічний громадянин не відчує цього податку, оскільки більшість квартир перебувають у сумісній власності. Таким чином загальна площа житлової нерухомості чи нежитлової не буде перевищувати встановленої квадратури. Тобто, якщо квартира зареєстрована на кількох людей і перевищує встановлених **60 кв.м.**, то фактично вона не буде оподатковуватись.

Податковим кодексом чітко передбачено, що місцевим органом самоврядування до **1 лютого** мають бути встановлені пільги на **2015 рік**, які будуть використовуватися при сплаті у

Платники податку: є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості

У разі перебування об'єктів житлової нерухомості у **спільній частковій власності кількох осіб**, платником податку є кожна з цих осіб за належну їй частку

У разі перебування об'єкта житлової нерухомості у **спільній сумісній власності кількох осіб** та:

- 1) не поділений в натурі - платником податку є одна з таких осіб-власників, визначена за їх згодою, якщо інше не встановлено судом;
- 2) поділений між ними в натурі - платником податку є кожна з цих осіб за належну їй частку.

ОБ'ЄКТОМ ОПОДАТКУВАННЯ є об'єкт житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його частка.

Не є об'єктом оподаткування:

- об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, які перебувають у власності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, а також організацій, що повністю утримуються за рахунок відповідного державного бюджету чи місцевого бюджету і є неприбутковими (їх спільній власності);
- об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, які розташовані в зонах відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення;
- будівлі дитячих будинків сімейного типу;
- гуртожитки;

Не є об'єктом оподаткування:

- ▣ житлова нерухомість непридатна для проживання, в тому числі у зв'язку з аварійним станом, визнана такою згідно з рішенням сільської, селищної, міської ради;
- ▣ об'єкти житлової нерухомості, в тому числі їх частки, що належать дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, та особам з їх числа, визнаним такими відповідно до закону, дітям-інвалідам, які виховуються самотніми матеріями (батьками), але не більше одного такого об'єкта на дитину;
- ▣ об'єкти нежитлової нерухомості, які використовуються суб'єктами господарювання малого та середнього бізнесу, що провадять свою діяльність в малих архітектурних формах та на ринках;
- ▣ будівлі промисловості, зокрема виробничі корпуси, цехи, складські приміщення промислових підприємств;
- ▣ будівлі, споруди сільськогосподарських товаровиробників, призначені для використання безпосередньо у сільськогосподарській діяльності;
- ▣ об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, які перебувають у власності громадських організацій інвалідів та їх підприємств.

База оподаткування:

загальна площа об'єкта житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його часток

фізичних осіб, обчислюється органом ДФС на підставі даних Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, що безоплатно надаються органами державної реєстрації прав на нерухоме майно

юридичних осіб, обчислюється ними самостійно, виходячи з житлової площі об'єкта оподаткування на підставі документів, що підтверджують право власності на такий об'єкт

Базовий податковий (звітний) період: календарний рік

Ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

Ставки податку для об'єктів житлової або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних та юридичних осіб, встановлюються за рішенням сільської, селищної або міської ради в залежності від місця розташування та типів таких об'єктів нерухомості у розмірі, що не перевищує **2 % розміру мінімальної заробітної плати**, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 кв. метр бази оподаткування

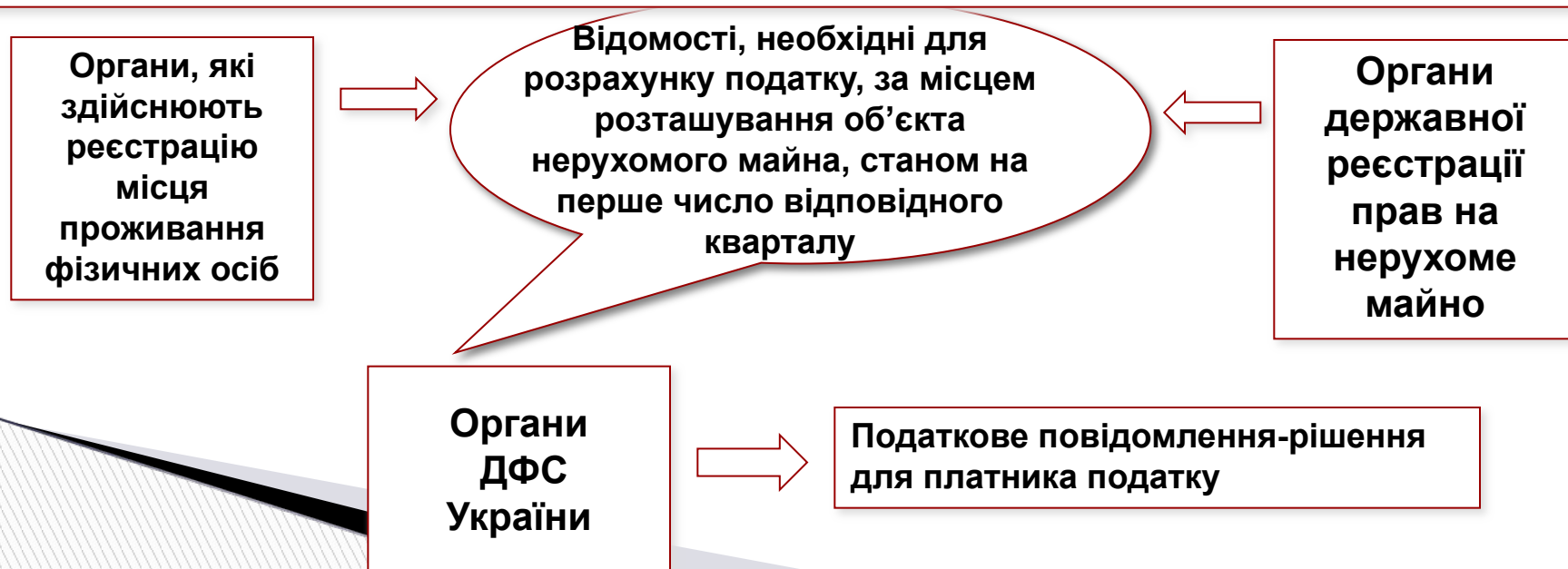
- **Пільги зі сплати податку**
- **зменшення бази оподаткування об'єктів житлової нерухомості, яка перебуває у власності фізичної особи, для:**
 - - квартири – на 60 кв.м;
 - - житлового будинку – на 120 кв.м
 - - для різних типів об'єктів житлової нерухомості (у разі одночасного перебування у власності платника податку квартири та житлового будинку, у тому числі їх часток), - на 180 кв. м.

Порядок обчислення суми податку

Платники податку-юридичні особи:

самостійно обчислюють суму податку на 1 січня звітного року і до 1 лютого цього ж року подають органу ДФС за місцезнаходженням об'єкта оподаткування декларацію з розбивкою річної суми рівними частками поквартально;
щодо новоствореного (нововведеного) об'єкта житлової нерухомості декларація подається протягом місяця з дня виникнення права власності на такий об'єкт.

Порядок обчислення суми податку з об'єктів житлової та нежитлової нерухомості, які знаходяться у власності фізичних осіб, проводиться органом ДФС за місцезнаходженням об'єкта житлової (нежитлової) нерухомості:

Податкове зобов'язання сплачується за звітний рік:

фізичними особами –
протягом **60 днів** з
дня вручення
податкового
повідомлення-рішення

юридичними особами –
авансовими внесками
щокварталу до **30**
числа місяця, що
наступає за звітним
кварталом

Порядок сплати податку

Податок сплачується за місцем розташування об'єкта оподаткування і зараховується до відповідного бюджету згідно з положеннями Бюджетного кодексу України ([266.9.1](#))

ПОДАТОК НА ТРАНСПОРТ

Об'єм двигуна більше **3 л**

Вік авто не більше **5 років**
(із 2009 року випуску)

25 000 грн

• **Податок на транспорт** полягає в тому, що ті, хто станом на 1 січня володіють легковими авто, об'ємом двигуна більше **3 тис куб. см.**, а вік авто не більше 5 років, мають сплачувати за утримання авто **25 тисяч гривень** на рік.

• Кожного громадянина буде повідомлено про необхідну суму до сплати податку **податковим повідомленням-рішенням**, яке буде розіслано податковими інспекціями за місцем реєстрації автотранспорту.

• **Усі платники податку до 1 липня отримують повідомлення і на сплату цього рішення матимуть 60 календарних днів.**

• Організації також будуть платити податок на транспорт, але для юридичних осіб – це самостійний обов'язок. Вони мають задекларувати авто й сплачувати щоквартально рівними частинами податок.